

YEGAH MUSICOLOGY JOURNAL

<https://dergipark.org.tr/en/pub/ymd>

e-ISSN: 2792-0178

Article Type / Makalenin Türü	: Research Article / Araştırma Makalesi
Date Received / Geliş Tarihi	: 13.04.2026
Date Accepted / Kabul Tarihi	: 07.06.2026
Date Published / Yayın Tarihi	: 09.06.2026
DOI	: https://doi.org/10.51576/ymd.1917420
e-ISSN	: 2792-0178
Plagiarism / İntihal	: This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism. / Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir.

ÜLKÜ MİLLİ KÜLTÜR DERGİSİ'NDE YER ALAN AHMET ADNAN SAYGUN MÜZİK YAZILARI ÜZERİNE İNCELEME

KÖPRÜLÜ YAZICI, Gamze¹

ÖZ

1932'de Cumhuriyet Halk Fırkası kararıyla faaliyete geçmiş olan Halkevleri, pek çok faaliyetle birlikte, basılı yayım organları içerisinde yer alan süreli dergi yayımlarında da bulunmuşlardır. İçerisinde edebiyat, tarih, spor, müzik, resim, halkoyunları gibi alanlarda dönemin aydın isimleri tarafından yazılar kaleme alınmıştır. Halkevleri tarafından çıkarılan dergilerden biri de Ankara Halkevi bünyesinde kurulan Ülkü Millî Kültür Dergisi'dir. Merkezî bir konuma sahip olan dergide, dönemin müzik düşüncesinin doğrudan aydınlarının kaleminden izlenebilmesi, makalelerin sayısı ve içerdiği tartışmalar, diğer Halkevi yayımlarına göre daha zengin bir tablo ortaya koyması bakımından çalışma için güçlü bir zemin oluşturmaktadır. 1941-1946 tarihleri arasında yayım yapan Ülkü Millî Kültür Dergisi'nde müzik yazıları kaleme alan *Ahmet Adnan Saygun*'un on makalesi çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Çalışmada makaleler, içerik analizi yöntemleriyle incelenmiş, *Ahmet Adnan Saygun*'un bakış açısı, yazıların dili ve içerik yapısı dikkate alınarak yorumlanmış, bulgular müzikolojik bir perspektifle değerlendirilmiştir. Makalelerde ortaya konulan müzik düşüncesinin tespit edilmesi ve dönemin kültür politikaları içerisindeki yerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Makalelerin genelinde toplumun müzik kültürünü dönüştürme, çağdaşa, moderne ulaşma konusunda bir yön sunma çabasının mevcut olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken Cumhuriyet dönemi, Halkevleri, dergi, Ülkü millî kültür dergisi, Ahmet Adnan Saygun, millî müzik, yayım, inceleme.

¹ Doç. Dr., TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ, DEVLET KONSERVATUVARI, TÜRK MÜZİĞİ BÖLÜMÜ
gamze.koprulu@gop.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6354-3999>

A STUDY ON AHMET ADNAN SAYGUN'S MUSIC ARTICLES PUBLISHED IN THE ULKU NATIONAL CULTURE JOURNAL

ABSTRACT

Established in 1932 by a decision of the Republican People's Party, the People's Houses engaged in a wide range of activities, including the publication of periodicals as part of their printed media. Articles in fields such as literature, history, sports, music, painting, and folk dances were written by prominent intellectuals of the era. One of the journals published by the People's Houses was the Ulkü National Culture Journal, established under the Ankara People's House. Given its central position, the journal provides a strong foundation for this study, as it allows for a direct glimpse into the musical thought of the era through the writings of intellectuals, and its volume of articles and the discussions they contain present a richer picture compared to other People's House publications. Ahmet Adnan Saygun's ten articles, published in the Ulkü National Culture Journal between 1941 and 1946, have been identified as the focus of this study. In this study, the articles were analyzed using content analysis methods; they were interpreted by considering Ahmet Adnan Saygun's perspective, the language of the writings, and their content structure, and the findings were evaluated from a musicological perspective. The aim was to identify the musical ideas presented in the articles and assess their place within the cultural policies of the era. Throughout the articles, it is evident that there is an effort to provide a direction toward transforming the society's musical culture and moving toward the contemporary and modern.

Keywords: Early Republic period, People's House, magazine, Ulkü national culture magazine, Ahmet Adnan Saygun, national music, publishing, review.

GİRİŞ

Halkevleri, Cumhuriyet'in ilk yıllarında toplumsal ve kültürel dönüşümü desteklemek amacıyla kurulmuşlardır. 1932'de Cumhuriyet Halk Fırkası kararıyla faaliyete geçmiş olan bu kurumlar, yalnızca birer kültür merkezi değil aynı zamanda modernleşme düşüncesinin taşrada yayılmasını sağlayan sosyal alanlar olarak da işlev görmüştür. Edebiyat, halk bilimi, dil, tarih, tarım, spor ve güzel sanatlar gibi farklı kollar üzerinden toplumun kültürel üretime katılımı teşvik edilmiş, Cumhuriyet'in kültür politikaları gündelik hayatın parçası hâline getirilmeye çalışılmıştır. Halkevleri, bir yandan halkı sanat ve düşünce dünyasıyla buluştururken, diğer yandan yerel ve kültürel unsurların kayda geçirilmesine katkı sağlamıştır. Bu yönüyle sürecin kültürel yapısını anlamak için önemli bir zemin hazırlamıştır.

Sık sık birbirleri ile karşılaştırılan Halkevleri ve Türk Ocakları'nın kurumsal yapı ve faaliyetleri yönü ile Halkevleri, kısmen Türk Ocakları'nın devamı olarak görülmüştür (Özdemir ve Aktaş, 2011: 236-237). Ancak iki kurumun ortaya çıktığı koşullar ve ideolojik yönelimleri dikkate alındığında, Halkevleri'nin kendine özgü bir yapı geliştirdiği düşünülmektedir.

Osmanlı döneminde başlayan Batılılaşma süreci, Cumhuriyet'in ilk yıllarında millî müzik arayışıyla devam etmiştir. Batı müziğinin, yeni medeniyetin müziği olarak değerlendirildiği bu anlayışta millî müziğin, halk müziği ile Batı müziğinin karşılıklı etkileşim ve kaynaşmasından doğacağı düşünülmekte, medeniyet ile harsın iş birliği sonucunda ortaya çıkacak bu sentezin hem millî karakter taşıyan hem de Avrupalı nitelikler barındıran yeni bir müzik anlayışını meydana getireceği öngörülmektedir (Yüksel, 2020: 4). Bu çerçevede önemli bir rol üstlenen Halkevleri'nde müzik çalışmaları, konserler, korolar, konferanslar düzenlenmiş, müzik yalnızca estetik bir alan değil aynı zamanda bir eğitim aracı olarak ele alınmıştır. Bu faaliyetler aracılığıyla hem Batı

müziğine hem de Türk müziği repertuarına yönelik icralar gerçekleştirilmiş, böylece toplumun farklı müzik türleriyle tanışması teşvik edilmiştir. Özellikle taşrada yapılan çalışmalar, yerel müziklerin derlenmesine ve yeniden yorumlanmasına katkı sunmuştur. *Ahmet Adnan Saygun*'un (*Saygun*) kaleme aldığı *Halkevlerinde Musiki* (1940) başlıklı kitabı dönemin müzik hareketlerinin incelenmesine ve Halkevleri müzik kolları için bir rota çizmesi adına önemlidir (Çolak ve Çetin, 2021:303). Ayrıca *Saygun* tarafından düzenlenen Halkevleri müzik raporları da kurumlarda müzik hareketlerinin ve milli müzik oluşturma yolundaki hedeflerin izlenebilirliği açısından kıymetlidir. İlgili dönemde müzik aydınların Halkevlerine yönelik akademik ve sanatsal girişimleri, söz konusu kurumların ulusal kültür politikalarının birincil uygulayıcısı olarak görüldüğünün bir göstergesi kabul edilebilir.

Faaliyetlerle sınırlı kalmayan Halkevleri, yayımladıkları dergilerle de dönemin düşünce ve kültür hayatına katkı sağlamışlardır. Bu dergilerde modernleşmenin kültürel boyutu ele alınırken, Türk tarihi, halk kültürü ve sanatına yönelik çalışmalar teşvik edilmiş ve dönemin entelektüel atmosferini yansıtan önemli kaynaklar hâline gelmişlerdir. Dergi sayıları hakkında kesin bir bilginin bulunmadığı Halkevleri, kurulmasının hemen ardından yayım hareketleri içerisinde olmuş ve kapatılmasına kadar farklı bölgelerde yayımlanmaya devam etmiştir (Karataş, 2024:179).

Bu çalışma, üç dönem hâlinde yayımlanan Ülkü Halkevleri Mecmuası'nın ikinci dönemine odaklanmaktadır. İnceleme, 1941–1946 yılları arasında “yeni seri” başlığıyla çıkan Ülkü Millî Kültür Dergisi'nde, *Ahmet Adnan Saygun*'un kaleme aldığı yazıları üzerine kuruludur.

Ülkü Halkevleri Mecmuası Hakkında

Sivil Toplum Kuruluşları olarak anılan Halkevleri bünyesinde yayımlanan dergiler arasında yer alan dergilerden biri de Ülkü Halkevleri Mecmuası'dır. Ankara Halkevi tarafından 1933 Şubat'ı ile 1950 Ağustos'u arasında yayımlanan dergi, üç ayrı dönem hâlinde çıkarılmış ve bu süreçte toplam 272 sayıya ulaşmıştır (Kahraman, 2012: 293). Bu yayım süreci, söz konusu derginin uzun yıllar boyunca kültürel ve düşünsel hayat içinde istikrarlı bir yer edindiğini göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Dergi, 1933'den 1941'e kadar *Nusret Kemal Köymen* (1903- 1964) ve *Necip Ali Küçüküka* (1892- 1941), 41. sayı itibari ile yayım direktörü *Mehmet Fuat Köprülü* (1890-1966), 1 Ekim 1941 itibari ile 16 Aralık 1946 tarihine kadar da *Ahmet Kutsi Tecer* (1901- 1967) ile ayda iki kere, 1947- 1950 yılları aralığında ise *Hasan Tahsin Banguoğlu* (1904-1989) ve *Mehmet Tuğrul* (1905-1985) yönetiminde aylık olarak yayımlanmıştır (Kahraman, 2012: 294). Derginin farklı yayım hayatı boyunca çeşitli isimler kullanılmış olup, 1933-1941 aralığında Ülkü Halkevi Mecmuası, 1941- 1946 aralığında Ülkü Millî Kültür Dergisi, 1947-1950 aralığında ise Ülkü Halkevleri ve Halkodaları Dergisi olarak yayımlanmıştır. İlk sayısında derginin yayımlanma amacını, çağdaş, ilerici bir Türkiye Cumhuriyeti için kültürden sanata pek çok alanda hizmet etmek derginin çıkarılma amaçları olarak ifade edilmiştir (Url 1). Dergi içerisinde yer alan müzik, tiyatro, resim gibi güzel sanatlar alanlarını kapsayan yazılar, gerek millî kimlik ve kültür bilincinin oluşturulması amacıyla kaleme alınmıştır.

Ülkü Millî Kültür Dergisi Müzik Yazıları

Ankara Halkevi tarafından yayımlanan Ülkü Millî Kültür Dergisi, dönemin kültür politikalarını yansıtan önemli bir yayım organıdır. Cumhuriyet'in kültürel inşa sürecinde, müzik alanındaki düşünsel tartışmalara geniş yer verir. Dergideki müzik yazıları incelendiğinde, sanatsal değerlendirmelerle birlikte müziğin, millî kültür içindeki yerini tanımlamaya yönelik ideolojik ve kuramsal yaklaşımlar öne çıkar. Dergi yazılarında müzik adına Türk müziği, müzik tarihi, Batı müziği, icra, icracı, bestekâr, çalgı, radyo, konser ve müzik eğitimi gibi pek çok konu ele alınır ve

bu konular Cumhuriyet'in kültür politikalarıyla birlikte değerlendirilir. Ülkü Millî Kültür Dergisi'nde tespit edilen 93 müzik yazısı, Cumhuriyet ilk dönem müzik düşüncesinin şekillenmesini anlamak için önemli bir yazılı kaynak sunmaktadır.

Toplumsal dönüşüm için eğitim kurumları ve iletişim araçları ile yaygın duruma getirilmesi amaçlanan müzik, modernleşme adımı politik duruş ile ilişki içerisinde olmuştur. Müziğin kitle üzerindeki etkisi göz önüne alındığında o dönem için en etkili iletişim aracının radyo olduğu görülmüştür. Bu iletişim aracı müzik zevkini tamamen belirlemese de onları etkileme ve biçimlendirme gücüne sahiptir. *Theodor W. Adorno* (1903- 1969) (*Adorno*) ve *Max Horkheimer*'in (1895- 1973) (*Horkheimer*) kültür endüstrisi üzerine çalışmaları, kitle iletişim araçlarının birey üzerindeki güçlü etkisini anlamak için önemli bir çerçeve sunar (Erdoğan ve Alemdar, 1990: 194). İslamcılık anlayışına ilgili olan ve Cumhuriyet döneminde devletin inşası ve milliyetçilik anlayışını benimseyen (Koçak, 2025: 2451-2452) *Ziya Gökalp* (1876- 1924) (*Gökalp*), erken Cumhuriyet dönemi müzik kimlik inşasında önemli bir figür olarak kabul edilir. *Gökalp* ile birlikte bazı yazarlar müzik alanında yetkin olmasalar da müzik inkılabı için etkin bir öncü olmuşlardır (Ayas, 2015: 273). *Gökalp*'e göre oluşturulacak millî müzik, temelini halk müziğinden alan, Batı müziği armonileri ile işlenen bir müzik politikası temelli olmalıydı (Gökalp, 2018: 38). Yerel ile çağdaşın birleşimi, bu dönemin müzik anlayışı olarak ifade edilmekteydi. *Gökalp*'in kaleme almış olduğu *Türkçülüğün Esasları* (1923) içerisindeki müzik maddesi, oluşturulacak olan milli müzik politikaları için bir yol haritası olmuştur (Ataç, 2019, s.531). *Gökalp*, politika düzeyinde geleneğin geri planda bırakılmasına daha yakın bir yaklaşım sergilerken, *Saygun* geleneği tamamen dışlamak yerine onu dönüştürerek sürdürmeyi tercih eder. Bu yaklaşım, yalnızca kuramsal bir öneri olarak kalmaz, icra ve eğitim alanlarında da uygulamaya yansır. Ayrıca *Saygun* ve *Gökalp*, milli bir müziğin oluşturulmasında, halk müziğinin temel olarak alınmasında ve müziğin kültür ve toplum inşasındaki rolünde de ortak bir duruş sergilerler. *Adorno*, *Horkheimer*, *Gökalp* ve *Saygun* farklı geleneklerden beslenseler de bazı görüşlerinin aynı zeminde kesiştiği görülür. Bu düşünürlerin yaklaşımları birlikte ele alındığında, müzik zevkinin toplumsal süreçler içinde olduğu, müziğin birey ve toplum üzerinde yönlendirici bir etki taşıdığı ve bu nedenle bilinçli biçimde aktarılması gerektiği konusunda ortaklaştıkları görülmektedir. Bu çerçevede radyo gibi kitle iletişim araçlarının, müzik algısı, kültürel bilinç ve dinleme tercihleri üzerindeki etkileri konularında ortak görüş sergiledikleri görülmektedir. *Saygun*'un 1936 senesinde yazdığı *Türk Halk Musikisinde Pentatonism* başlıklı rapora göre, Güneş- Dil ve Türk Tarihi teorilerinden de etkilenmiş olduğu anlaşılmaktadır (Aracı, 2007: 86).

Ülkü Millî Kültür Dergisi'nde yayımlanan *Saygun*'a ait yazılar, bu dönemde şekillenen müzik düşüncesinin anlaşılması yönü ile birincil kaynak niteliği taşıması bakımından önemlidir. *Saygun* tarafından Türk müziğinin geleceği, halk müziği, millî müzik kültürünün oluşturulması, radyo, radyo politikaları ve yayımları, genç nesil ve müzik gibi alanlarda görüşler ortaya konmaktadır. Millî müzik inşasında Türk halk müziğini, Batı teknikli yeni bir anlayışla ortaya konması noktasında temel kaynak olarak esas almaktadır. Halk müziği ses dizilerini mod odaklı bir perspektifle kullanan sanatçı, makamı yalnızca ikincil bir renk unsuru olarak görmüştür (Yöre, 2010:78,79). Türk halk müziğine karşı büyük bir ilgi ve sevgisi olan *Saygun*, *Aşık Veysel* (1894-1973) ve dönemin diğer halk ozanları ile görüştüğü onlara büyük saygı duyduğu bilinmektedir (Yedig, 2012:73).

Ülkü Millî Kültür Dergisi Müzik Yazarları

Dergi içerisinde kaleme alınan müzik yazıları, söz konusu dönemin müzik düşüncesinin şekillenmesinde katkıları olan dönemin aydın yazarları olarak kabul edilen kişilerden oluşmaktadır.

Türk müziğinin tarihsel gelişimi, millî müzik anlayışı ve müzik eğitimi gibi konuları işleyen yazarlara ait yazılar aynı zamanda müzikoloji açısından öneme sahiptirler.

Ahmet Adnan Saygun (Saygun), Ahmet Kutsi Tecer, Ahmet Muhip Dıranas (1909-1980), Cevat Memduh Altar (1902-1995), Faik Canselen (1908-2009), Feyha Talay (1923-1968), Halil Bedii Yönetken (1899-1968), Hamdi Akverdi (1907- 1952), İlhan Başgöz (1923-2021), Mahmut Ragıp Kösemihal (1900-1961), Mesut Cemil (1902-1963), Muzaffer Sarısözen (1899-1963), Naki Tezel (1915-1980), Osman Atilla (1922-1978), Ömer Güvenç (ö.1946), Rüştü Şardağ (1917-1994), Tevfik Ararat (20.yy) Ülkü Millî Kültür Dergisi müzik yazarlarıdır. Dergi içerisinde yer alan bazı müzik yazılarında yazar adı tespit edilemeyen makaleler mevcuttur.

Problem Durumu

Erken Cumhuriyet döneminde millî müzik anlayışının kuramsal temelleri üzerine çeşitli çalışmalar bulunmasına karşın, bu anlayışın *Saygun*'un Ülkü Millî Kültür Dergisi'nde yayımlanan yazıları üzerinden nasıl somutlaştığını ortaya koyan müzikolojik ve analitik incelemelerin sınırlı olması bu çalışmanın problem durumunu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışma, *Saygun*'un Ülkü Millî Kültür Dergisi'nde yayımlanan yazılarından hareketle onun müzik anlayışını ortaya koymayı ve bu anlayışı aynı dönemin kültür politikaları noktasında değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu noktada metinlerde öne çıkan millî müzik, müzik eğitimi, halk müziği ve modernleşme gibi temel meseleler incelenerek, *Saygun*'un müzik düşüncesinin dönemin kültürel dönüşüm süreci içindeki yeri ortaya konmaya çalışılmıştır. Ayrıca çalışma, bu yazıları müzikoloji açısından birincil kaynak olarak ele alarak müzikoloji literatürüne katkı sunmayı hedeflemektedir.

YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde doküman incelemesine dayalı bir araştırmadır. Araştırmanın veri kaynağını, *Saygun*'un 1941–1946 yılları arasında Ülkü Millî Kültür Dergisi'nde yayımlanan on makalesi oluşturmaktadır. İçerik analizi yönteminin kullanıldığı çalışmada, millî müzik anlayışı, halk müziği ve derleme faaliyetleri, Batı müziği ve çokseslilik yaklaşımı, müzik eğitimi ve gençlik, radyo ve kurumsal müzik politikaları ve gelenek-modernlik temaları ile *Saygun* 'un görüşleri dönemin ideolojik ve kültürel dönüşüm dinamikleri ile ilişkilendirilerek müzikolojik bir perspektifle analiz edilerek yorumlanmıştır. Merkezi bir konuma sahip olan derginin 1941-1946 yılları yayımları, dönemin müzik anlayışının doğrudan aydınların kaleminden izlenebilmesi, makalelerin sayısı ve içerdiği tartışmalar, diğer Halkevi yayımlarına göre daha zengin bir tablo ortaya koyması ve bu yönleriyle çalışma için güçlü bir zemin oluşturması bakımından tercih edilmiştir.

Evren Örneklem

Ülkü Millî Kültür Dergisi içerisinde tespit edilen 93 makale çalışmanın evreni olarak kabul edilirken, *Saygun*'a ait on makale örneklem olarak kabul edilmiştir.

Sınırlılıklar

Çalışma mezkûr dergi içerisinde yer alan *Saygun*'a ait on adet makalenin değerlendirilmesi ile sınırlandırılmıştır.

BULGULAR

Birinci makale

Musiki dâvamız/ 1941

Özet

“Musiki Dâvamız” başlıklı makalede yazar, müzik eğitime dair müfredat sorununu kendi deneyimleri üzerinden ele almıştır. Her yıl değişen öğrenci profiline rağmen sınıfta değişmeyen unsurların kara tahta ve piyano olduğunu vurgulayarak, müfredatın yoğunluğu kadar, bunun eksiksiz uygulanmasının zorunlu tutulmasına da dikkat çekmiştir. Eğitimde, solfej derslerinde yaşanan düzensizliğe karşılık, piyano başında kurulan sakin ortam yazar için belirleyici bir rol oynamıştır. Bu deneyim, eğitimin en verimli biçimde piyano üzerinden yürütülebileceği düşüncesini güçlendirir.

Aynı dönemde “Türk müziği mi, Batı müziği mi?” tartışmaları hız kazanır. Kendi açısından bu tartışmaların sonuçsuz kalacağı baştan bellidir. Asıl sorun, bu ayrışmanın kurumlara kadar yansımalarıdır. Nitekim garp ve teknik anlayışının etkisiyle Darülelhan’da Türk müziği nazariyat ve icrasının kaldırılması bu sürecin en çarpıcı sonucu olarak görülmüş, ardından halk müziği kavramı öne çıkarılmıştır. Ancak bu kavramın neyi ifade ettiği net biçimde ortaya konamaz. Halkın müzik tercihleri de bu belirsizlikten etkilenmiş, dinleyici, kendi zevkini karşılamak için farklı yayınlara yöneltmiştir.

Yazar, müzik eğitime mandolinin dâhil edilmesini de bu süreçte yapılan yanlış adımlardan biri olarak değerlendirmekle birlikte, tüm bu örnekler üzerinden, sorunun yüzeysel çözümlerle değil, köklü ve tutarlı bir yaklaşımla ele alınması gerektiğine dikkat çekmiştir.

Analiz

Makalede yazar, müzik eğitim programında yer alan yoğunluk ve uygulama alanı üzerine yapmış olduğu değerlendirmelerle eğitimin nitelik yönüne ağırlık verilmesini ön plana çıkarmaktadır. Batı temelli müzik eğitiminde piyano çalgısının tercih edilmesi ile müzik öğretiminde temel araç olarak kabul edilmesi gerektiğini işaret etmektedir. Yazar, Türk müziği mi, Batı müziği mi? tartışmaları içerisinde yer alan iki müzik anlayışı ile birbirini tamamlayan unsurlar olarak görmek gerektiğini belirtmektedir. Darülelhan’da Türk müziği eğitiminin kaldırılması ile süreçte yer alan kültür politikalarının eğitim üzerindeki somut etkilerini ortaya koymaktadır.

İkinci makale

Musiki dâvamız; sanat adamının yolunu kim çizer?/ 1941

Özet: “Musiki Dâvamız; Sanat Adamının Yolunu Kim Çizer?” başlıklı makalede yazar, sanatın yönünün belirlenmesinde, bu işe gerçek anlamda emek veren, üreten ve bu yolun zorluğunu yaşayan insanların gerekliliğini belirtir. Yüzeysel ve yetkisiz sanat tartışmalarını anlamsız bulan yazar, yol çizmede tek yetkinin üreten sanatçılar olacağını ifade eder.

Müzik üzerine yapılan Doğu- Batı tartışmasının işin özüne varamayanlar tarafından yapıldığına ve asıl meselenin sanatın değişimi ve koşullarının nasıl ortaya çıktığını incelemenin gerekli olduğuna inanır.

Sanatta yapılacak ilerlemenin ancak yeni hamleler ile olabileceğini, aksi takdirde geleneğin zamanla zayıflayıp, kaybolabilmesi ile sonuçlanabileceğini belirtir. Sanatın devamlılığı için, sanatçıların ortaya koydukları yeniliklerin bir tesadüf değil, yenilik arayışı için bir hamle olması yanında, değişimin ve yenileşmenin zorunlu bir süreç olduğunu aktarır. Bu değişime Batı müziğinde Türk usulünün kullanılması yanında Türk müziğinde mehter yerine bando örneğini

verir. Yeni çıgırlar açmak isteyen sanatçılar olduğunu belirten yazar, onları takip edenler olup olmayacağı hususunda beklenmesi ve görülmesi gerektiğini belirtir.

Analiz

Yazar, başlıkta sormuş olduğu soru ile yetkiyi tamamen üreten sanatçılara bırakmaktadır. Doğu-Batı tartışmalarında eksik olan noktanın teorik derinlikle ilgili olduğuna işaret eder. Sanatta yeni hamleler konusunda geleneğin korunmasından ziyade dönüşümüne imkân sağlanmasını görüşünü savunur.

Üçüncü makale

Musiki dâvamız; gençliğin terbiyesinde musiki/ 1942

Özet

“*Musiki Dâvamız; Gençliğin Terbiyesinde Musiki*” başlıklı yazıda yazar, müzik anlayışının, müziğe verilen değerin hatta gına-müzik-musiki teriminin toplumdan topluma farklılık ve anlam farkı göstermesinden bahsetmektedir. Yazara göre şehirli anlayışta sıradan bir dinamik olarak görülen müzik, Anadolu’da saygın ve değerli olarak kabul edilir. Özellikle bağlama çalgısı eğitim ve gelişim için önemli bir unsur olmuş, bunun ana sebebi olarak Karacaoğlan ve Yunus Emre gibi isimler örnek gösterilmiştir. Müziğin geçmişi ve geleceği, öğretmenler ve öğrenciler üzerinden açıklanmaya çalışılmış, gerekli adımları atmada hızlıca yol alınamayacağı üzerinde durulmuştur. Cumhuriyet kültür politikaları ile örtüşen eğitim anlayışının yansıtılması hususunda müzik eğitiminin gençliğin kendi öz kültüründen kopmadan verilmesi gerektiği, bunun içinse Türk halk müziğinin kaynak unsur olmasına dikkat çekilmiştir. Bu unsur yanında Türk halk müziğinin çağdaş müzikle birlik içerisinde olması tavsiyesi verilmiştir. Kültürel bilincin kazandırılması için, eğitim kurumlarına ve donanımlı öğretmenlere büyük görevler düştüğünü vurgulayan yazar, verilecek müzik eğitiminin gelişi güzel değil, özenli, bilinçli bir program ile yürütülmesi gerektiğini savunmuştur.

Analiz

Makalede yazar, müziği toplumsal bir eğitim aracı olarak ele almaktadır. *Saygun*’un farklı toplumlarda müziğe yüklenen anlamlar üzerinden yaptığı karşılaştırma, müziğin kültürel açıdan bağımsız değerlendirilemeyeceğini ortaya koymaktadır. Yerel unsurların, özellikle de bağlamanın eğitim sürecinde olması ve çağdaş müzikle dönüşüme açık olan kültürel sürekliliğin korunması gerektiği vurgulanmaktadır.

Dördüncü makale

Musiki dâvamız; gençliğin musiki terbiyesi için ne yapmalıyız?/ 1942

Özet

“*Musiki Dâvamız; Gençliğin Musiki Terbiyesi İçin Ne Yapmalıyız?*” başlıklı yazıda yazar, müzik eğitimini köy okulları, Köy Enstitüleri ve şehirdeki kurumlar üzerinden ele alır. Her ortamın kendi şartları ve ihtiyaçları olduğunu özellikle vurgular. Köy yaşamında müzik, gündelik hayatın doğal bir parçasıdır. Bağlama çalmak, halay oynamak, köylünün hayatıyla iç içedir. Bu nedenle köy insanına piyano gibi bir çalgıyı dayatmak, onun kendi müzik dilini elinden almakla eşdeğer görülür. Müzik eğitimi, insanı kendi kültüründen koparmamalı aksine o kültürün içinde gelişmelidir.

Yazar, mandolin gibi çalgıların bu bağlamda işlevsiz kaldığını düşünür. Sabit perdeli yapıları, yerel müzik anlayışıyla uyum sağlamaz. Keman örneğinde ise farklı bir durum dikkat çeker. Köy insanı

bu çalgıyı olduğu gibi almaz, kendi icra biçimine uyarlar. Omuzda değil, diz üzerinde çalar ve onu kendi diline dönüştürür. Buna karşılık, dilli kaval gibi yerel çalgıların eğitimde yer alması gerektiği belirtilir.

Koro eğitimi de müzik öğretimi içerisinde önemli bir yer tutar. Önce tek sesli, temiz türkülerin öğretilmesi, ardından eserin karakteri korunarak çok sesliliğe geçilmesi önerilir. Ayrıca köylerde var olan doğal yeteneklerin keşfedilmesi gerektiğine dikkat çekilir. Köy dışındaki eğitim için ise “Türk duyusu”² temel ölçüt olarak görülür. Nitelikli eserlerin yer aldığı, dili sade ve akıcı yayınların hazırlanması önemli bir ihtiyaçtır. İlkokulda müzik dersi, çocuğun gelişiminde vazgeçilmez bir unsur olarak değerlendirilir. Ancak bu eğitimi verecek öğretmenlerin iyi yetişmesi gerektiği özellikle vurgulanır. Yazar, öğretmen yetiştirme meselesine ayrı bir önem verir. Musiki Muallim Mektebi’ndeki uzun ve kapsamlı eğitimi olumlu bir örnek olarak sunarken buna karşılık Gazi Terbiye Enstitüsü’nde sürenin kısaltılmasını eleştirir. Eğitimin bir bütün olarak ele alınması gerektiğini savunur.

Öğretmen atamalarında çalgı çeşitliliğinin artırılması gerektiği de belirtilir. Müzik eğitiminin yalnızca belli bir dönemle sınırlı kalmaması, lisans sonuna kadar sürmesi gerektiği ifade edilmektedir. Liselerde müzik etkinliklerinin yetersizliğini önemli bir eksiklik olarak görülmekle birlikte müzik, gençlerde sanat bilincini besleyen ve hayat boyu devam etmesi gereken bir eğitim alanı olarak değerlendirilir.

Analiz

Makale, müzik eğitiminin toplumsal farklılıklar gözetilerek yapılandırılması gerektiğini savunması bakımından dikkat çekicidir. Köy ve şehir yaşamı arasındaki farklar üzerinden yapılan değerlendirmeler, tek tip bir müzik eğitimi anlayışının eleştirisini içermektedir. Özellikle mandolin ve armonika gibi çalgılara yönelik eleştiriler, müzik eğitiminin kültürel zeminden koparıldığında işlevsizleşebileceğini göstermektedir. *Saygun*’un bu yaklaşımı, kültürel uyumun eğitimde temel bir kıstas olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, modernleşme sürecinde yerel değerlerin tamamen göz ardı edilmemesi gerektiğine dair önemli bir uyarı niteliğindedir. Çok sesli müziğin uygulanması ulus- devlet anlayışında esas kabul edilmiştir.

Beşinci makale

Anadolu Çağırıyor / 1942

Özet: “*Anadolu Çağırıyor*” başlıklı yazıda yazar, Ankara Radyosu’nda haftalık olarak yayımlanan Halkevi folklor programında, farklı alanlardan katkı sunan köy insanının icraları aracılığıyla dinleyicinin içine çekildiği dünyayı betimlemektedir. Zengin ve köklü halk müziği, Türk müziğinin ve milli müziğin kaynağı olarak görülmüştür.

Analiz: *Saygun*’un Anadolu insanına ve kültürüne yer vermesi, halk temelli ulus kimliği kurma arzusu içerisinde ideolojik bir bakış olarak görülebilir. Zengin ve doğal kaynağın temelini oluşturan halk müziği için, keşfedilmeyi bekleyen daha pek çok yönüne dikkat çekilir. Halk müziğinin milli müzik için temel olduğunu ve Anadolu’ya ait ses dünyasının işlenmesi gerektiği savunulur. “*Aradığın bendedir, nereye gidiyorsun*” cümleleri ile, ihmal edilmiş Anadolu’nun değerlendirilmesi adına sanatçılara ve aydınlara seslenilir.

² Türk müziğine ait tavır, üslup gibi ifade biçimi ve kültürel nüanslar (çarpma, kaydırma vb.) kastedilmiş olabilir.

Altıncı makale**Musiki dâvamız; musiki terbiyesi ve radyo neşriyatı/ 1942****Özet**

“*Musiki Dâvamız; Musiki Terbiyesi ve Radyo Neşriyatı*” başlıklı yazıda yazar, radyo yayıncılığının erken dönemlerini anlatmıştır. Anadolu’nun sarp dağların, düzlüklerin, uzun yolların, develerle, kağnılarla halk türkülerini Doğu’dan Batı’ya, Batı’dan Doğu’ya taşıdıklarını anlatır. Daha sonraları köye giren radyodan alışık olmadıkları müziklerin işitilmesi, zamanla bu seslere aşına olursa da öz müziklerini sorgulayan Türk insanından bahsedilmiştir.

Ankara ve İstanbul’da radyo yayıncılığının erken dönemlerinde icra edilen müziklerin kalite açısından farklılıkları tartışma yaratmıştır. Bir kesim alaturka müziğin yeterli olacağını savunurken, bir kesim Batı müziğini savunmuştur. Halk türkülerinin korunması, kötü örneklerin çoğalmaması adına alaturka ve Batı müziği dengesinin kurulması vurgulanmış, ancak bir gün radyodan alaturka müziğin yasaklanması haberi ile halk, türkü ve Batı müziği eserleri yerine mısır radyolarına yönelmişlerdir. Bir süre sonra bu durum alaturka müziğin güçlenerek geri dönmesine sebebiyet vermiştir. Devlet radyoları ticari bir kurum olmaktan ziyade bir eğitim kurumu gibi hareket etmelidir. Ankara Radyosu’ndaki Türk müziği yayınları eleştirel bir yaklaşımla değerlendirilmiştir. Yazar, radyo programlarında yer alan eserleri nitelik bakımından sınıflandırarak özellikle icra biçimleri üzerinde durmakta ve küme heyeti ile fasıl heyeti arasındaki anlayış farklarına dikkat çekmektedir. Küme heyetinde daha bütünlüklü bir icra anlayışı gözlemlenirken, fasıl heyetinde geleneksel ve dağınık bir söyleyişin sürdüğü ifade edilmiştir. Yazının önemli bir bölümünde halk türkülerinin icrası ele alınmış, bu eserlerin çoğu zaman kendi özgün tavrından uzaklaştırılarak alaturka üslubuna yaklaştırıldığı ve bu durumun türkülerin karakterini zedelediği belirtilmiştir. *Saygun*, türkülerin ancak ait oldukları kültürel zemin dikkate alınarak ya özgün biçimiyle korunması ya da bilinçli bir sanatçı yaklaşımıyla yorumlanması gerektiğini vurgulamıştır. Bunun yanında Türkiye’de ses eğitiminin yetersizliği, yanlış icra alışkanlıkları ve estetik kaygıdan uzak uygulamalar eleştirilmekle birlikte, özellikle niteliksiz eserlerin radyo yayınlarında yer almasının dinleyici zevkini olumsuz etkilediği ifade edilmiştir.

Analiz

Makalede, radyonun insan hayatındaki önemi vurgulanmakta ve radyo, müzik unsuru etkinliğinde temel araç olarak ele alınmaktadır. Radyo yayınlarında estetik ve kültürel sorunlar, teknik aksaklıklarla birlikte eleştirilmektedir. Halk türkülerini kendi üslup ve tavrı içerisinde icra edilmemesi durumunda geleneksel formların zarar göreceği anlayışı ön plandadır. Ayrıca radyonun müzik zevkini etkileyen ve biçimlendiren bir güç olarak değerlendirildiği görülmektedir. İnsan farklı eserler dinlemeye maruz bırakılsa bile yine kendi kültürüne ait olana çekileceği anlayışı ifade edilmektedir.

Yedinci makale**Musiki dâvamız; radyo’da garp musikisi/ 1942****Özet**

“*Musiki Dâvamız; Radyo’da Garp Musikisi*” başlıklı yazıda yazar, büyük orkestra neşriyatı, bando neşriyatı, oda musikisi ve solist konserleri, küçük orkestra neşriyatı, plâk neşriyatı, caz havaları (*Saygun*, 1942: 5) olarak garp müzik yayınlarını sınıflamış, haftada iki kez yayınlanan orkestra konserlerini ise eser seçimi ve icra üzerinden yorumlamıştır. Türk müziğinin istikbali için eser seçiminde neyin neden seçilmesi gerektiğine dair bilgi sahibi olunması gerektiğini savunmuş ve eser seçimlerinin de bu yol üzerinden yapılmasını tavsiye etmiştir. Bazı müzik yayınlarında

radyolarını kapatan dinleyiciler için, bu eylemin nedeninin araştırılması ve ona göre müzik politikaları geliştirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır. İcrada ise birçok işi bir arada yapan Garp icra heyetinin icrasından hoşnut olmaması yanında teknik düzendeki aksaklıkların dinleme deneyimini zayıflattığını ifade etmiştir. Bando konserlerinin repertuar açısından gelişme gösterdiği, marş üretimi ve seçimi konusunda daha titiz olunması gerektiği, oda müziği ve solist konserlerinin sınırlı sayıda kişiye yer vermesi eleştirilmiş ve genç icracıların desteklenmesi gerektiği dile getirilmiştir. Küçük orkestra konserlerinde ise repertuar çeşitliliğinin yetersizliği nedeniyle dinleyicide bir yorgunluk oluştuğu ifade edilirken, plâkların plansız ve düzensiz biçimde kullanılması, eserlerin yarıda kesilmesi ya da sırasının karıştırılması gibi uygulamalar ciddi eksiklikler olarak değerlendirilmiştir. Radyo yayıncılığı için bilinçli bir politikanın hazırlanması ve uygulanması konusu ortaya konmuştur.

Analiz

Yazarın Batı müziği yayınlarına yönelik değerlendirmeleri, seçici ve eleştirel bir yaklaşım içerir. Repertuar ve icra kalitesine yapılan vurgu, müzik politikalarının bilinçli olarak yürütülmesi gerektiğini ortaya koyar. Müzik politikalarının yalnızca devlet eli ile değil, toplumsal değerlendirmelerle de biçimlendirilmesini önerir ki bu da, kültür politikalarının etkileşim içerisinde değerlendirilebileceğini gösterir.

Sekizinci makale

Musiki hayatı; radyoda musiki yayımları hakkında/1942

Özet

“*Musiki Hayatı; Radyoda Musiki Yayınları Hakkında*” başlıklı yazıda yazar, Mesut Cemil’in eleştirilerine verdiği cevaplara yer verir. *Saygun* ve *Mesut Cemil* arasında daha önce geçen bir konuda, radyo yayınlarında yer alan aksaklıkların halen çözüme kavuşmamış olması üzerine görüşlerini yazılı biçimde, kişisellikten uzak, kamuya açık bir konuyu sonuca ulaştırma amacına yönelik bir ifadeyi ortaya koyduğunu belirtir. Diğer bir cevapta, *Saygun*’un kendi düşünceleri ile tezata düştüğünü ifade eden *Mesut Cemil*’e fikirlerinin oldukça tutarlı olduğu konusunda gerekli bilgilendirmeyi yaparak “*tezat bunun neresinde?*” sorusunu yöneltir. Radyonun bir akademi haline getirilmesi eleştirisine karşın *Saygun*, bazı örneklerle böyle olmaması gerektiğini zaten ifade ettiğini bildirir. Radyoda icra edilen halk türküleri konusunda ise, halk türkülerinin radyoda icra edilmesine değil, yapılan icraların kalitesizliğine vurgu yapıldığı *Saygun* tarafından cevap olarak ifade edilmiştir.

Analiz

Makale, *Saygun*’un *Mesut Cemil* ile olan tartışmalarını ve müzik alanındaki fikir ayrılıklarını ortaya koymaktadır. Tartışmanın kamusal bir mesele olarak ele alınması, dönemin müzik tartışmalarının entelektüel bir zemin üzerinde yürütüldüğünü göstermektedir. *Saygun*’un burada yaptığı savunular, onun müzik anlayışındaki tutarlılığını ön plana çıkarırken, aynı zamanda radyo yayıncılığı ve icra kalitesi konularındaki hassasiyetini de ortaya koymaktadır.

Dokuzuncu makale

Bitmez Tükenmez Anadolu/ 1943

Özet: “*Bitmez Tükenmez Anadolu*” başlıklı yazıda yazar, tecrübe ettiği farklı ortamlarda, müziğin evrenselliği anlayışı içerisinde farklı kültür örnekleri ile aynı duygu derinliğinde buluşmayı anlatır. Çankırı’da icrâ edilen bir çoban kavalından çıkan ses ile *Wagner*’in bir eserindeki çoban arasında

bağlantı kuran yazar, Doğu ile Batı arasında bir duygu ve ifade dilini vurgular. Çoruh çevresinde tulum benzeri bir çalgıda icrâ edilen oyun havası ile *Igor Stravisky*'nin Petruşka eserindeki melodinin dikkat çekici benzerliği anlatılır. Bunun gibi anlatımlar ile devam eden yazıda, Anadolu bitmek tükenmek bilmeyen bir hazine olarak görülür. Faklı bölgelerde icrâ edilen ezgiler, icrâ biçimleri, melodiler üzerinden halk müziğinin zenginliği ve keşfedilmemişliği vurgulanır.

Analiz: Anadolu ezgilerinin evrensel müzik anlayışında ortak bir estetik zemini paylaştığı görülür. Gözlem aktarımına dayanan yazıda sanatçılar ve aydınlar zengin halk müziği kaynağına yönelmeleri önemli görülmüştür. Erken Cumhuriyet'in kendi kültüründen hareketle modernleşmeye uzanacağı anlayışında temel etkenin Anadolu olduğu inancı mevcuttur ve Anadolu'nun modern ve ulusal müzik dili için dinamik bir kaynak olduğu vurgulanmıştır.

Onuncu makale

Bir Folklor Enstitüsü Hakkında/ 1943

Özet: “*Bir Folklor Enstitüsü Hakkında*” başlıklı yazıda yazar, bir millete ait olan kültürel unsurların ortaya konmasında folklorik unsurların en az yazılı kaynaklar, arkeolojik öğeler kadar değerli olduğunu ve bilimsel olarak da çalışılmasının ihmal edilmemesi gerektiğini belirtir. Halk bilimi alanında müzik kolunun daha derinlikli çalışılması tavsiye edilirken, kendine ait kültürü her yönü ile bilen bir sanatçının, sanatında öncü rollerde yer alabileceği belirtilmiştir. Batı medeniyetinde polifoninin ortaya çıkmasında kilise müziğinin temel alındığı ve bu temel üzerine armoninin uygulandığı açıklanır. XV. yüzyıldan sonra halk sanatı esas alınarak yapılan yeni hamlelerle oluşturulan müzik formları tanıtılır. Yeni folklor enstitülerinin kurulması yolunda, halk müziğine has derinliğin folklor çalışmalarında hazırladığı zeminden bahsedilir.

Anadolu, pek çok medeniyete ev sahipliği yapan bir Türk yurdu olarak tanımlanır ve bu ev sahipliği sayesinde oluşan zengin halk sanatı ve folklor hazinesinden bahsedilir. Anadolu müziğinin Yunan müziği üzerindeki makamsal etkileri üzerinde durulur. Müzik çalgıları meselesinin göz ardı edildiği, araştırmacıların Türk çalgılarının hangi coğrafyalarda icrâ edildiğini anlamak adına kalıntılarda rastlanan ipuçlarına uzak kalmaları eleştirilir. Macar ve Türk müziği arasında olan benzerlikler maddeler halinde açıklanır.

Analiz: Kurulması planlanan folklor enstitüleri için gerekli ideal çerçeveye dair düşünceler mevcuttur. Halka ait olanın ortaya konması noktasında folklor enstitüsü kurmanın bir zorunluluk olduğu belirtilir, aynı zamanda bu kurumların çoğaltılması gerekliliği de ifade edilir. Kurumsallaşma çabası içerisinde enstitü için oluşturulmaya çalışılan altyapı, aslında müzikoloji-etnomüzikoloji çalışmalarını ve kaynaklarını temellendirme kaygısı taşır. Amatörlükten uzaklaşarak milli bir kültür politikasının oluşmasında folklorün temel alınması ve kurumsallaşması düşüncesini savunur. Yazıda kilise müziği bahsinde temel amaç, ker kültürün kendi özüne ait olandan beslenmesi amacını güder.

SONUÇLAR

Saygun'un Ülkü Milli Kültür Dergisi'nde yayımlanan yazıları, erken Cumhuriyet döneminde müziğin sadece bir sanat alanı olarak görülmediğini açıkça göstermekle birlikte, bu yazılarda müzik, toplumun dönüşümünde etkili bir araç olarak ele alınır. Millî müzik oluşturma çabası altında bilinçli bir yol izlemenin önemini vurgulanması ile birlikte, yazara göre müzik yalnızca bir sanat değil aynı zamanda kültür ve kimlik meselesidir. *Saygun*'un yaklaşımında halk müziği,

millî müzik düşüncesinin temelini oluşturmaktadır. Türk müziğinin evrenselleştirilmesi fikri, Cumhuriyetin kültür politikaları içerisinde ilk ve en temel düşünce olarak kabul edilmiştir.

Millî kültür için önemli bir role sahip olduğu ifade edilen sanatçının, beslendiği kanallar olan kendi iç dünyası ve yaşadığı kültür içerisinde eserlerini ortaya koymasında, halktan kopuk olmaması, kültürünü tanıması ama aynı zamanda da çağdaş tekniklerden haberdar olma gerekliliği belirtilmekle birlikte, sanatçının kendi yolunu çizmesinde yaratıcılığı ve kültürel ihtiyaçların farkındalığı ile ön plandadır.

Öte yandan eğitimde önemli bir araç kabul edilen radyolar, müzik zevkini olduğu gibi yansıtan bir mecraya değil aksine, dinleyicinin beğenisini yönlendiren ve zamanla dönüştüren bir etkiye sahiptir. Bu durum, müzik zevkinin ne tamamen bireysel ne de bütünüyle dışarıdan belirlenen bir şey olduğunu göstermektedir. *Saygun*'un yazıları, müziğin eğitim, kültürel aktarım ve toplumsal yönlendirme ile iç içe geçtiğini ortaya koyarken, erken Cumhuriyet döneminde müzik üzerinden yürütülen kültürel dönüşümü anlamak için güçlü bir bakış sunar. Müzik, bu süreçte hem bireyin kendini kurduğu hem de toplumun yeniden şekillendiği bir alan olarak önemli bir temsil gücüne sahiptir. Müzik eğitimi, yeni neslin gerek kültür terbiyesinde gerekse dengeli bir karaktere sahip olmasında önemli bir unsur olmuştur.

KAYNAKLAR

Aracı, E. (2007). *Ahmet Adnan Saygun: Doğu- batı arası müzik köprüsü*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları,

Ataş, A. (2019). Ziya gökalp'in milli müziğimizi oluşturmakla ilgili düşüncelerinin Atatürk'ün aynı doğrultudaki fikirlerine ve çağdaş türk müziğine etkileri. *İNİJOSS*, 8 (2), 529- 550.

Ayas, G. (2015). *Müzik sosyolojisi: Sorunlar-yaklaşımlar-tartışmalar*. İstanbul: Doğu Kitabevi.

Çolak, F., Çetin, E. (2021). II. Dünya savaşı yıllarında Ahmed Adnan Saygun'un kaleminden halkevi müzik raporları (1939-1945). *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 11(2), 303. <https://doi.org/10.20488/sanattasarim.1048417>

Erdoğan, İ., Korkmaz, A. (1990). *İletişim ve toplum*. Ankara: Bilgi Yayınevi.

Gökalp, Z. (2018). *Türkçülüğün esasları*. İstanbul: Karbon Kitaplar.

Kahraman, A. (2012). Ülkü. *TDV islâm ansiklopedisi* içinde (Cilt 42, ss. 293-294). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı,

Karataş, E. (2024). Türkiye Cumhuriyeti'nin bilgi kaynakları olarak halkevi dergileri. *Kültür Araştırmaları Dergisi*, (23), 179.

Koçak, P. (2025). Ziya Gökalp ve erken cumhuriyet dönemi müzik politikaları. *Yegah Müzikoloji Dergisi*, VIII (4), 2451-2452.

Özdemir, Y., Aktaş, E. (2011). Halkevleri (1932'den 1951'e). *A.Ü. Türkiyat Arastırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED]* 4, 236-237.

Yedig, S. (2012). *Anılardaki Adnan Saygun*. Pan Yayıncılık, İstanbul.

Yöre, S. (2010). *Ahmed Adnan Saygun'un çoksesli müzikte/türk çoksesli müziği'nde ulusalcılık görüş ve yönlerinin değerlendirilmesi*. (Yayınlanmış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Yüksel, R. (2020). Erken cumhuriyet dönemi'nde halkevleri'nde halk müziği ve batı müziği beraberliği, *Ahenk Müzikoloji Dergisi* 6, 4.

Web Kaynakları

Saygun, A. A. (1941). *Musiki Dâvamız*. Ülkü Millî Kültür Dergisi. (Erişim adresi: https://archive.org/details/ulku_millî_kultur_dergisi_seri_2/Cilt%2001%201941-1942%20-%20Say%C4%B1%201-12/), (Erişim tarihi: 10.03.2026).

Saygun, A. A. (1941). *Musiki Dâvamız; Sanat Adamının Yolunu Kim Çizer?* Ülkü Millî Kültür Dergisi. (Erişim adresi: https://archive.org/details/ulku_millî_kultur_dergisi_seri_2/Cilt%2001%201941-1942%20-%20Say%C4%B1%201-12/), (Erişim tarihi: 10.03.2026).

Saygun, A. A. (1942). *Musiki Dâvamız; Gençliğin Terbiyesinde Musiki*. Ülkü Millî Kültür Dergisi. (Erişim adresi: https://archive.org/details/ulku_millî_kultur_dergisi_seri_2/Cilt%2001%201941-1942%20-%20Say%C4%B1%201-12/), (Erişim tarihi: 11.03.2026).

Saygun, A. A. (1942). *Musiki Dâvamız; Gençliğin Musiki Terbiyesi İçin Ne Yapmalıyız?* Ülkü Millî Kültür Dergisi. (Erişim adresi: https://archive.org/details/ulku_millî_kultur_dergisi_seri_2/Cilt%2001%201941-1942%20-%20Say%C4%B1%201-12/), (Erişim tarihi: 15.03.2026).

Saygun, A. A. (1942). *Musiki Dâvamız; Musiki Terbiyesi ve Radyo Neşriyatı*. Ülkü Millî Kültür Dergisi. (Erişim adresi: https://archive.org/details/ulku_millî_kultur_dergisi_seri_2/Cilt%2001%201941-1942%20-%20Say%C4%B1%201-12/), (Erişim tarihi: 15.03.2026).

Saygun, A. A. (1942). *Musiki Dâvamız; Radyo'da Garp Musikisi*. Ülkü Millî Kültür Dergisi. (Erişim adresi: https://archive.org/details/ulku_millî_kultur_dergisi_seri_2/Cilt%2001%201941-1942%20-%20Say%C4%B1%201-12/), (Erişim tarihi: 18.03.2026).

Saygun, A. A. (1942). *Musiki Hayatı; Radyoda Musiki Yayınları Hakkında*. Ülkü Millî Kültür Dergisi. (Erişim adresi: https://archive.org/details/ulku_millî_kultur_dergisi_seri_2/Cilt%2001%201941-1942%20-%20Say%C4%B1%201-12/), (Erişim tarihi: 18.03.2026).

Saygun, A. A. (1942). Anadolu Çağırıyor. (Yeni Seri) (Erişim adresi: https://archive.org/details/ulku_milli_kultur_dergisi_seri_2/Cilt%2001%201941-1942%20-%20Say%C4%B1%201-12/page/n71/mode/2up) Erişim tarihi: 20.03.2026

Saygun, A. A. (1943). Bitmez Tükenmez Anadolu. (Yeni Seri) (Erişim adresi: https://archive.org/details/ulku_milli_kultur_dergisi_seri_2/Cilt%2003%201942-1943%20-%20Say%C4%B1%2025-36/page/n97/mode/2up) Erişim tarihi: 20.03.2026

Saygun, A. A. (1943). Bir Folklor Enstitüsü Hakkında. (Yeni Seri) (Erişim adresi: https://archive.org/details/ulku_milli_kultur_dergisi_seri_2/Cilt%2004%201943%20-%20Say%C4%B1%2037-48/page/n3/mode/2up) Erişim tarihi: 19.03.2026

Url 1 Peker, R. (1933). *Ülkü* Niçin Çıkıyor? *Ülkü Millî Kültür Dergisi*. (Erişim adresi: https://archive.org/details/d_ulku_1933-1-1/page/n5/mode/2up), (Erişim tarihi: 05.03.2026).

EXTENDED ABSTRACT

People's Houses were established in the early years of the Republic to support social and cultural transformation. Launched in 1932 by a decision of the Republican People's Party, these institutions served not only as cultural centers but also as social spaces that helped spread the idea of modernization to rural areas. The Republic's cultural policies sought to encourage public participation in cultural production through various fields such as literature, folklore, linguistics, history, agriculture, sports, and the fine arts, and to integrate these policies into everyday life. While bringing the public into contact with the worlds of art and thought, the People's Houses also contributed to the documentation of local and cultural elements. In this regard, they laid an important foundation for understanding the cultural structure of the process.

The process of Westernization, which began during the Ottoman period, continued in the early years of the Republic with a search for a national musical identity. Within this framework, the People's Houses played a significant role by organizing musical activities, concerts, choirs, conferences, and classes; music was viewed not merely as an aesthetic pursuit but also as an educational tool. Through these activities, performances of both Western music and the Turkish musical repertoire were staged, thereby encouraging the public to become acquainted with various musical genres. In particular, the work carried out in rural areas contributed to the collection and reinterpretation of local music.

This study consists of the articles written by Ahmet Adnan Saygun (1907–1991) (Saygun) and published in the *Ülkü Public Hall Journal*, which was issued under a new series title between 1941 and 1946 as part of the second period of the *Ülkü Community Centers Journal*, a publication released in three distinct phases. Published by the Ankara Halkevi between February 1933 and August 1950, the journal was issued in three distinct periods and reached a total of 272 issues during this time (Kahraman, 2012: 293). The journal used various titles throughout its publishing history: between 1933 and 1941 as *Ülkü Public Hall Journal*, between 1941 and 1946 as *Ülkü National Culture Journal*, and between 1947 and 1950 as *Ülkü Public Halls and People's Clubs Journal*, totaling 272 issues.

An examination of the music articles in the journal reveals that, alongside artistic evaluations, ideological and theoretical approaches aimed at defining music's place within national culture come to the fore. The articles address a wide range of topics, including Turkish music, music

history, Western music, performance, performers, composers, instruments, radio, concerts, and music education, and these topics are evaluated in conjunction with the Republic's cultural policies. The 93 music articles identified in *Ulku National Culture Journal* provide an important resource for understanding the formation of musical thought during the Republican era. When examining Saygun's understanding of music, similarities with Ziya Gökalp (Gökalp) become apparent. While Gökalp's views, rooted in a political context, advocated for the abandonment of tradition, Saygun's approach focused on transforming tradition rather than completely discarding it, particularly in practical applications such as performance and education.

Articles by authors addressing topics such as the historical development of Turkish music, the concept of national music, and music education are also significant from a musicological perspective. The music writers for *Ulku National Culture Magazine* are as follows: Ahmet Adnan Saygun (Saygun), Ahmet Kutsi Tecer, Ahmet Muhip Dıranas (1909–1980), Cevat Memduh Altar (1902–1995), Faik Canselen (1908–2009), Feyha Talay (1923–1968), Halil Bedii Yönetken (1899–1968), Hamdi Akverdi (1907–1952), İlhan Başgöz (1923–2021), Mahmut Ragıp Kösemihal (1900–1961), Mesut Cemil (1902–1963), Muzaffer Sarısözen (1899–1963), Naki Tezel (1915–1980), Osman Atilla (1922–1978), Ömer Güvenç (d. 1946), Rüştü Şardağ (1917–1994), Tevfik Ararat (20th century). The authors of some of the music articles in the journal could not be identified.

In his first article, published in 1941, the author discusses curriculum issues in education, debates regarding Western and Turkish music, and certain missteps taken in music education.

In the second article, titled "Our Cause of Music; Who Charts the Artist's Path?" and dated 1941, the author addresses topics such as the qualities of the artist in determining the direction of art, East-West debates, steps to be taken to advance in the field of art, and the construction of national music.

In the third article, titled "Our Musical Cause; Music in the Education of Youth" and published in 1942, the author discusses the understanding of music within urban and rural life, the necessity of providing music education in accordance with human roots, and the importance of the unity between Turkish folk music and Western music in the construction of national music.

In the fourth article, titled "Our Cause of Music; What Should We Do for the Musical Education of Youth?" and dated 1942, the author discusses music education specifically in the context of village schools, Village Institutes, and urban schools, addressing topics such as instrument selection in music education, the importance of choral education, the duration of music education programs, and the appointment of music teachers.

In the fifth article, titled "Our Musical Cause; Music Education and Radio Broadcasts" (1942), the author addresses cultural perspectives in radio broadcasts, the approach to radio programming, and broadcast durations, particularly in the early Republican era.

In his sixth article, titled "Our Musical Cause; Western Music on the Radio" and published in 1942, the author addresses the broadcasts of Western music on the radio, the future of Turkish music, technical difficulties on the radio, support for the younger generation, and the establishment of a conscious radio policy.

In his final article, titled "Musical Life; On Music Broadcasts on the Radio" and published in 1942, the author highlights his musical debates with Mesut Cemil and the differences in their views on music.

Saygun's articles published in *Ulku Journal* clearly demonstrate that music was not viewed merely as an art form during the early Republican era; rather, in these writings, music is treated as an effective tool in the transformation of society. In Saygun's approach, folk music forms the

foundation of the concept of national music. However, this process is shaped not only by policies determined from above but also by the collective heritage of society itself.

On the other hand, media such as radio do not simply reflect musical taste as it is; rather, they have an influence that shapes and, over time, transforms the listener's preferences. This demonstrates that musical taste is neither entirely individual nor entirely determined by external factors. Saygun's writings reveal how music is intertwined with education, cultural transmission, and social guidance, offering a powerful perspective for understanding the cultural transformation carried out through music during the early Republican era. In this process, music emerges as a space where both the individual constructs their identity and society is reshaped.

CONCLUSION

In this study, which is limited to ten articles by Saygun published in the Ulkü National Culture Journal, the articles were examined using document review and content analysis methods. During the analysis process, they were interpreted by taking into account Saygun's perspective, the language of the texts, and their content structure; the findings were evaluated from a musicological perspective within the context of the interaction between cultural and artistic policies and musical thought during the early Republican era. The aim was to identify the musical philosophy presented in the articles and to assess its place within the cultural and artistic policies of this period. Throughout the articles, it is evident that there was an effort to transform the society's musical culture, establish a national understanding of music, and provide a direction toward the contemporary and modern.

Yayın Adı	Cilt	Sayı	Sayfa	Yıl
Musiki Dâvamız	1	1	8-9	1 I. Teşrin 1941
Musiki Dâvamız; Sanat Adamının Yolunu Kim Çizer?	1	6	9-10	16 I. Kanun 1941
Musiki Dâvamız; Gençliğin Terbiyesinde Musiki	1	9	5-6	1 Şubat 1942
Musiki Dâvamız; Gençliğin Terbiyesi İçin Ne Yapmalıyız?	1	11	8-10	1 Mart 1942
Anadolu Çağırıyor	1	12	14-15	16 Mart 1942
Musiki Dâvamız; Musiki Terbiyesi Ve Radyo Neşriyatı	2	16	9-10	16 Mayıs 1942
Musiki Dâvamız; Radyo'da Garp Musikisi	2	20	5-7	16 Temmuz 1942
Musiki Hayatı; Radyoda Musiki Yayınları Hakkında	3	26	4	16 I. Teşrin 1942
Bitmez Tükenmez Anadolu	3	36	7-8	16 Mart 1943
Bir Folklor Enstitüsü Hakkında	4	41	2-3	1 Haziran 1943

Tablo 1. Ülkü Millî Kültür Dergisi'nde yer alan Ahmet Adnan Saygun'a ait Makaleler.